

ผลการใช้ชุดการเรียนการสอน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
Effects of Learning Packages Entitled “Creative Local Dances” for Prathomsuksa 6 Students

เพ็ญประกาย สุขสังข์ ดร. สุรัชย์ ปิยานุกุล ดร. กระพัน ศรีงาน

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อ 1) พัฒนาชุดการเรียนการสอน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนด้วยชุดการเรียนการสอน เรื่องการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 3) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนการสอน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนการสอน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบ้านสวายจิกน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 17 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดการเรียนการสอน เรื่องการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 20 ข้อ ข้อมูลสถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า

1) ชุดการเรียนการสอน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 89.68/82.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนการสอน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ชุดการเรียนการสอน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.6553 4) จำนวนนักเรียนมากกว่าร้อยละ 80 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนการสอนเรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : ชุดการเรียนการสอน, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ดัชนีประสิทธิผล, ความพึงพอใจ

ABSTRACT; The purposes of this research were 1) to develop the efficiency of the learning packages entitled “Creative Local Dances” in Art learning strand for Prathomsuksa 6 students to meet the criteria set at 80/80, 2) to compare the students’ learning achievement before and after learning through the learning packages entitled “Creative Local Dances” Art learning strand for Prathomsuksa 6 students, 3) to study the effectiveness index of the learning packages entitled “Creative Local Dances” in Art learning strand for Prathomsuksa 6 students, and 4) to study the students’ satisfaction towards the learning packages entitled “Creative Local Dances” Art learning strand for Prathomsuksa 6 students. The sample group was one class of 17 Prathomsuksa 6

students studying in the second semester of the academic year 2011 at Banswayjik School under Buriram Primary Educational Service Area Office 2, selected by using simple random sampling. The instruments used in this study were 1) the learning packages entitled “Creative Local Dances”, 2) 8 lesson plans, 3) a 30-item with 4 multiple-choice achievement test, and 4) a 20-item satisfaction questionnaire. towards the learning packages. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean, standard deviation, and dependent samples t-test. The findings were as follows:

1. The learning packages entitled “Creative Local Dances” in Art learning strand for Prathomsuksa 6 students had an efficiency of 89.69/82.15 which was higher than the criteria set.

2. Prathomsuksa 6 students who learned by learning packages entitled “Creative Local Dances” in Art learning strand after learning had higher achievement than before learning at the .01 level of statistical significance.

3. The effectiveness index of the learning packages entitled “Creative Local Dances” in Art learning strand for Prathomsuksa 6 students equaled 0.6553 which indicated that the students gained 65.53% of creative local dance knowledge.

4. Prathomsuksa 6 students were satisfied with the learning packages entitled “Creative Local Dances” in Art learning strand as a whole at a high level.

Keyword (s) : The teaching-learning packages, learning achievement , effectiveness index , satisfaction

บทนำ สุนทรียะทางศิลปะและดนตรี มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคมเป็นอย่างมาก เพราะนอกจากการมีสุนทรียะ ซึ่งเป็นการหล่อหลอมเกลาจิตใจของคนในชาติให้มีความอ่อนโยนแล้ว ยังเป็นการสร้างเสริมสุขภาพจิตและค่านิยมอันดีงามของบุคคลในชาติอีกด้วย การหล่อหลอมความรู้สึกนึกคิดค่านิยมของคนในชาติให้เกิดความกลมกลืนและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การพัฒนาสืบทอดวัฒนธรรมอันงดงามของชาติให้ยืนยงต่อไปย่อมจะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อวิถีชีวิตของสังคมไทยทุกชาติทุกภาษาไม่ว่าเล็กหรือใหญ่ต่างก็มีศิลปะและวัฒนธรรม ซึ่งแสดงออกถึงสัญลักษณ์ประจำชาติของตนและเป็นมรดกทางสังคมที่เกิดจากการสร้างสรรค์ ซึ่งจำต้องมีการสืบทอดต่อ ๆ กันไป

ในบรรดาศิลปะที่แสดงถึงสัญลักษณ์ของชาติไทยเรา “นาฏศิลป์” นับว่าเป็นศิลปะที่มีความเด่นชัดที่สุด นาฏศิลป์หรือศิลปะที่แสดงออกทางลีลาการเคลื่อนไหวซึ่งเกิดจากการปรุงแต่งกิริยาท่าทางธรรมชาติของมนุษย์โดยการนำกิริยาท่าทางเหล่านั้นมาดัดแปลงให้อ่อนช้อยสวยงามวิจิตรพิสดารกว่าท่าธรรมดา มีความสอดคล้องกับเพลง ดนตรี และการขับร้อง มุ่งให้รำได้อย่างงดงามโดยอาศัยหลักสำคัญในความงามของศิลปะ ซึ่งเป็นการแสดงจากการใช้มือ แขน ขา เท้า ลำตัว ใบหน้า ศีรษะและภาษานาฏศิลป์ผู้แสดงออกจะมีความสุขใจ สนุกสนานกับการรำรำ ผู้ชมได้รับความบันเทิงเพลิดเพลินไปกับลีลาการเคลื่อนไหวที่งดงามและยังถือว่าเป็นอีกภาษาหนึ่งที่จะอธิบายเรื่องราวใด ๆ ได้โดยวิธีการที่นุ่มนวลและแนบเนียนจนเป็นที่กล่าวกันว่านาฏศิลป์นั้นเป็น “ภาษาสากล” สามารถเห็นด้วยตาเข้าใจได้ทันทีทันใด (เรณู โกศินานนท์. 2544 : คำนำ) นอกจากนี้นาฏศิลป์ไทยถือว่าเป็นศาสตร์ทางศิลปะที่สำคัญยิ่งเป็นที่รู้จักกันดีในรูปแบบของการแสดงที่มีลีลาอันอ่อนช้อยงดงาม บ่งบอกถึง

ความประณีต รักสวยรักงาม แผงด้วยจินตนาการและศิลปะอันละเอียดอ่อนของคนไทยแสดงถึงความเป็นอารยธรรมอันรุ่งเรืองและความมั่นคงของชาติที่เป็นมรดกสืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณกาล (วรสารวง สุทธิสวรรค์. 2541 : 1)

การจัดการเรียนการสอนศิลปะทางด้านนาฏศิลป์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวันเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 183) ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) พบว่า ผู้เรียนยังขาดทักษะ ในการเรียนรู้ท่าทางนาฏศิลป์และจดจำท่าทางนาฏศิลป์ได้ไม่เป็นที่น่าพอใจส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ต่ำผู้วิจัยได้ตระหนักถึงการนำศิลปวัฒนธรรม การปั้นหม้อดิน มาประยุกต์และประดิษฐ์ทำขึ้น และจัดทำเป็นชุดการเรียนการสอน นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนการสอน นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เห็นคุณค่าทางภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะการรำร่าที่งดงาม คงคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม มิให้เลือนหายไปจากท้องถิ่น และเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิจัยผลการใช้ชุดการเรียนการสอน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนกับหลังเรียน ด้วยชุดการเรียนการสอน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนการสอน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองประถมศึกษาปีที่ 6
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนการสอน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานการวิจัย

1. ชุดการเรียนการสอน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนการสอน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนการสอน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าดัชนีประสิทธิผลตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป
4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนการสอน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ขอบเขตการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1. ตัวแปรต้น คือ กระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยใช้ชุดการเรียนการสอน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนการสอน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนการสอน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ตั้งแต่เดือน มกราคม - มีนาคม 2555 ใช้เวลาในการทดลอง 10 ชั่วโมง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองเป็นเนื้อหา เรื่องการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิธีการดำเนินการวิจัย ดำเนินการวิจัยโดยทดลองตามรูปแบบการวิจัยแบบกลุ่มเดียวที่มีการวัดผลก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest Posttest Design)

ประชากร ได้แก่ นักเรียนที่ศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอห้วยราช จำนวน 300 คน ประกอบด้วย โรงเรียนวัดบ้านตาเสา จำนวน 25 คน โรงเรียนวัดบ้านสนวน จำนวน 56 คน โรงเรียนบ้านดวน จำนวน 20 คน โรงเรียนวัดบ้านเมืองโพธิ์ จำนวน 72 คน โรงเรียนวัดบ้านใหม่ จำนวน 48 คน โรงเรียนบ้านตะโกบำรุงจำนวน 19 คน โรงเรียนบ้านเพชรประชาสามัคคี จำนวน 22 คน โรงเรียนบ้านมะขามทานตะวัน จำนวน 21 คน โรงเรียนวัดบ้านสวายจิกน้อย จำนวน 17 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบ้านสวายจิกน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 17 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม

เครื่องมือการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 4 ชนิด คือ

1. ชุดการเรียนการสอน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ

จำนวน 30 ข้อ

4. แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 20 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองด้วยตนเองใช้เวลา ในการสอน 10 ชั่วโมง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ทำการทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ
2. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนการสอนทั้ง 8 แผน โดยใช้เวลา 10 ชั่วโมง
3. ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน
4. สอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

5. นำคะแนนที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปโดยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดการเรียนการสอน ตามเกณฑ์ 80/80 โดยหาคะแนนระหว่างเรียนของกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้คะแนนระหว่างเรียนและคะแนนผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้ชุดการเรียนการสอน แล้วหาค่าประสิทธิภาพเพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน โดยใช้สถิติ Dependent Sample t – test ทดสอบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index : E.I) ของชุดการเรียนการสอน โดยหาผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคนและผลคูณของจำนวนนักเรียนกับคะแนนเต็ม แล้วหาค่าดัชนีประสิทธิผลตามวิธีการของ กู๊ดแมน เฟลทเชอร์ และชไนเดอร์ (Goodman , Fletcher & Schneider)

4. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนการสอน โดยใช้ สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ผลการวิจัย

1. ชุดการเรียนการสอน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.68/82.15 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนการสอน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ชุดการเรียนการสอน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าดัชนีประสิทธิผลในการเรียนรู้เท่ากับ 0.6553 หมายความว่า ชุดการเรียนการสอนทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 65.53 4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนการสอน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนการสอน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ของ พชรี ใจชอบ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการสอนซึ่งจำแจ้ง กระติบข้าว วิชาดนตรีและนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า แผนการสอน เรื่องรำแจ้งกระติบข้าว คิดเป็นร้อยละ 88.80 โดยมีผู้สอบผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตราภรณ์ แก้วดี (2549 : 65) ที่ได้สร้างชุดการเรียน เรื่องนาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า ชุดการเรียน เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.37/81.60 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ การที่ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1.1 ชุดการเรียนการสอนได้ผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบและวิธีการที่เหมาะสมโดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาหลักสูตร แนวคิด หลักการ ทฤษฎี รวมทั้งเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วดำเนินการพัฒนาชุดการเรียนการสอน และนำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญประเมินปรับปรุงแก้ไข จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ชุดการเรียนการสอน การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ จิตราภรณ์ แก้วดี (2549 : 65) ที่ได้สร้างชุดการเรียนรู เรื่องนาฏยศัพท์ และภาษาท่านาฏศิลป์ สารนาฏศิลป์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.37/81.60

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองและส่งผลให้เกิดผลกับครูและผู้เรียน ดังนี้ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2535 : 17-18)

1.2.1 ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเพราะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้แจ่มกระจ่างยิ่งขึ้น

1.2.2 ช่วยลดภาระครูผู้สอนที่เพราะมีการจัดเตรียมตามลำดับขั้นเรียบร้อยแล้ว

1.2.3 ช่วยในการสอนผู้เรียนที่มีความสามารถหรือความสนใจแตกต่างกัน

1.2.4 ช่วยรักษามาตรฐานการเรียนรู้เพราะผู้เรียนที่เรียนจากชุดการเรียนการสอนจะได้รับความรู้ในมาตรฐานเดียว ซึ่งผิดกับการเรียนรู้ที่เรียนกับครูที่ต่างคนต่างสอน

1.2.5 มีการวัดการประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน และการทดสอบค่าที่ผลปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มประชากร ทำแบบทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 14.47 คะแนน หลังเรียน ทำได้ 24.64 คะแนน ค่า t คำนวณได้ เท่ากับ 14.061 ซึ่งสูงกว่าค่า t ตาราง แสดงว่าคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่า การเรียนด้วย ชุดการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น

3. ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผล ของชุดการเรียนการสอน เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ มีค่าเท่ากับ 0.6553 ซึ่งแสดงว่า ชุดการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 65.53 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากชุดการเรียนการสอนได้ผ่านกระบวนการขั้นตอนในการจัดทำอย่างมีระบบ และวิธีที่เหมาะสม กล่าวคือ มีรูปแบบที่น่าสนใจ มีภาพ ตัวอักษรที่เหมาะสม สวยงาม ชัดเจนทำให้นักเรียนเกิดความสุข กับการเรียน ไม่เบื่อหน่าย จึงทำให้นักเรียนมีความรู้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รังษิยา งามวงศ์ (2548 : 89) ที่ได้ประดิษฐ์ทำรำประกอบกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง ฟ้อนบัวสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรี – นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู เรื่องฟ้อนบัวสวรรค์มีค่าเท่ากับ 0.7179 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดใจ รัตนมงคล (2551 : 75 – 76) ที่ได้พัฒนาเพลงและทำรำเชิงคำขวัญเมืองอุดรธานี สารนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการพัฒนาเพลงและทำรำเชิงคำขวัญเมืองอุดรธานี มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7587 แสดงว่านักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 75.87

4. ผลการวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สารนาฏศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ในด้านความชัดเจนของด้านเนื้อหา การได้ฟ้อนรำ ร้องเพลง และการได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ในการนำเสนอ

ผลงาน จัดป้ายนิเทศ ตลอดจน นักเรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติกิจกรรม 4.77 คะแนน จึงสามารถสรุปได้ว่า ชุดการเรียนการสอนการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ สาระการเรียนรู้นาฏศิลป์มีความเหมาะสมส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรเผยแพร่แนวคิดการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนการสอน ให้ครูได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.2 การจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนการสอน ครูผู้สอนต้องศึกษาขั้นตอนและวิธีการให้เข้าใจอย่างชัดเจนก่อนนำไปใช้

1.3 การเรียนการสอนสาระนาฏศิลป์ นั้น จะต้องใช้เวลาในการฝึกทักษะปฏิบัติมากกว่าการเรียนการสอนทฤษฎี ดังนั้น ชุดการเรียนการสอนนี้จึงให้ความสำคัญในการฝึกปฏิบัติทำซ้ำเพื่อให้ผู้เรียนฝึกทักษะอย่างสม่ำเสมอและเกิดความชำนาญ มีความอ่อนช้อยงดงาม ครูจึงต้องทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนนาฏศิลป์ เกิดความตระหนักเห็นคุณค่าของการเรียนนาฏศิลป์ ขยันอดทน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงผลงาน จึงจะทำให้เกิดทักษะในทางนาฏศิลป์อย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำชุดการเรียนการสอนไปทำการวิจัยกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

2.2 ควรนำชุดการเรียนการสอนไปใช้จัดการเรียนรู้ในสาระนาฏศิลป์ในระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

2.3 ควรนำการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนการสอนไปเปรียบเทียบกับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

กชกร ชวติ. (2544). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. สาขาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2538). คู่มือสำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนศิลปศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

_____. (2545). สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับแก้ไข. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2547). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กรองกาญจน์ อรุณรัตน์. (2536). ชุดการเรียนการสอน. ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

โกวิท ชันธุศิริ และคณะ. (2527). สื่อการสอนดนตรีและนาฏศิลป์. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- จารุณี ลิปนานนท์. (2539). การใช้ชุดกิจกรรมนาฏศิลป์ด้วยตนเอง สำหรับครูประถมศึกษาชั้นปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฉันทนา เอี่ยมสกุล. (2545). **นาฏลีลาอาเซียน**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการละคร คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2521). **นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2523). **เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2543). **ชุดการเรียนรู้การสอนระดับประถมศึกษา ในเลิศ อำนันทะ และคณะ. เอกสารชุดการสอน ชุดวิชา 21322 สื่อการสอนระดับประถมศึกษา**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2546). **การออกแบบและการพัฒนาคอมพิวเตอร์บนเครือข่าย**. (พิมพ์ครั้งที่ 6). มหาสารคาม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดรุณี สัจจากุล. (2547). **ผลงานประดิษฐ์การแสดงนาฏศิลป์**. ยะลา : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ถวิล ธาราโกชน และศรีณีย์ คำวิสุข. (2541). **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.
- ธนิต อยู่โพธิ์. (2528). **กำเนิดนาฏศิลป์ไทยในหนังสือปกิณกะเกี่ยวกับการละเล่นของไทย**. ที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ นายชวลีศรี กันตารัตติ. กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย์การพิมพ์.
- นฤมล ชันสัมฤทธิ์. (2542). **การนำเสนอแนวทางการพัฒนาอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิคม ชมพูลง. (2545). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา**. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2545). **นวัตกรรมการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เมธิญ์ กิจระการ. (2544). **การหาค่าดัชนีประสิทธิผล**. มหาสารคาม : ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เมธิญ์ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธานี. (2545). “ดัชนีประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผล”, **วารสารการวัดผลการศึกษา**. 8 (6) : 31-51 ; กรกฎาคม.
- พรรณี ธ.เจนจิต. (2538). **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อแกรมมี.
- พจน์มาลัย สมรรถบุตร. (2538). **แนวคิดประดิษฐ์ทำรำเช็ง**. อุตรธานี : สำนักส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏอุตรธานี.
- พัชรี ใจชอบ. (2545). **การพัฒนาแผนการสอนรำเช็งกระติบข้าว วิชาดนตรี-นาฏศิลป์**. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร : กรุงเทพมหานคร.
- Good, G. V. (1973). **Dictionary of Education**. 3rd ed. New York : McGeaw-Hall.
- Masslow, A. H. (1970). **Motivation and Personality**. 2nd ed. New York : Harper & Row.
- Person, W. A. & Homan, E . B. (1988). **The Effectiveness of Research Applications of Teaching Materials on Achievement and Classroom Performance of Selected Preservice**

Teachers. Paper presented at the Annual Meeting of the Mid-South Educational Research Association (16th , Mobile, AL, November 11-13, 1987).